

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési di-
jak küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Társzerkesztő: Holló Adolf.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Egy nagy vétek Csongrád ellen.

Ha mai napság már a nyomorék állatokat, gyermekeket is sikerül a tudományok ép testűvé tenni, akkor nem csodáljuk, hogy a gyógyítás eszközeit felhasználja az okos gazda és az okos családapa.

Egy éptestü jószág értékesebb vagyon lesz, mint egy vágóhidra is alkalmatlan, elnyomorodott állat.

Egy épkézláb ember becsesebb, hasznosabb lény mindenki előtt, mint egy nyomorék ember, akinek nem lehet semmi hasznát venni, mert ostoba emberek voltak a hozzátartozói, akik nyomorékká tették, vagy ha úgy született, annak hagy-
ták.

Hát ép így vagyunk a házakkal, amelyeknek értéke első sorban attól függ, hogy milyen utcában épül. Elnyomoritott, görbe utcákban a ház értéke is elnyomorodott, törpe legyen s nem is igen fog oda építeni senki nagy, szép házat — hanem csak apró viskók, nyomorék épületek fognak összeszorulni az elnyomoritott, az ostoba módon, előre látás, utcaszabályozási terv nélkül kijelölt utcában. Az ilyen utcák csak akadályai a város fejlődésének: mert elnyomorodott utcákba ép, derék, jól készült házak nem épülhetnek. Amelyik épül, annak nincs értéke, s ha 20—30 év múlva annyira halad a város, hogy szüksége van valamelyik utcájára: szüksége van p. l. a vasut felé egyenes utat, rövidebb utat kapni, az elnyomorodott s nagy kerülőt képző utca helyett: akkor a test egyenesítés munkája sok áldozattal és fájdalommal jár. — Mert amit a gyermek fejletlenebb, hajlékonyabb csontjaival meg tehet könnyen az orvosi tudomány, azt ha később, felnőtt korban akarjuk elérni — annál nehezebb. Itt már csonttörésekkel, vágókéssel, csontfűrészsel kell dolgozni — hogy ép testet adjunk a nyomoréknak — és ez nemcsak fájdalmas, de drága dolog is. Így vagyunk a városokkal is.

Ha egy város lakosai észre veszik, hogy utcáik el vannak nyomorodva, s e miatt nem fejlődhet szabályosan, hanem amint nő, annál nagyobb lesz pupja, annál görbébbek lesznek háta, dereka; akkor hozzáfognak a test egyenesítésnek, gyógyításának munkájához: és a használhatlan lapát, gatyaszár stb. efféle utcák, (lábak — kezek) helyett lesznek ép test részei, lesznek szabályos utcái, amelyekben lehet nemcsak viskót, sárfészket, hanem értékes, jövedelmező lakóházakat is építeni.

Csongrádon addig, amíg nem lesz szabályozva utcavonalai, addig vétek lesz építkezni. Miért? Hát azért, mert ha ma valaki épít egy szép palotát egy utcában, vagy téren: tönkre teheti az épület értékét egy szomszéd, sőt akármelyik háztulajdonosa annak az utcának. Hogyan? Hát úgy — hogy szabálytalan vonalban, kiélel vagy befelé húzza házat — s erre évek múlva a többi sorházak is mind ki vagy befelé fognak épülni és a szép téglapépület mint egy nyomorék fog féloldalra görbülve, behorpadt mellel áldogált a többi nyomorék épület között.

Ennek fényes bizonyossága volt a Központi szálló ketté osztása után keletkezett utcavonal kiépítése.

A főszolgabíróság az előjáróság javaslatára megadta az engedélyt az utcavonalnak kihuzására, előbbre tolására. Ehhez joga volt.

A közgyűlés pedig, dacára, hogy az előjáróság javaslatba hozta az előbbre tolást: nagyon okosan, bár későn állást foglalt ez ellen, azzal, hogy először megfelebbezte a rendőrhatalom építkezési engedélyt, s ha az jogerőre emelkedett volna, akkor megfizethetlen árat kért volna az utcából elvett területért. A vége is az lett volna, hogy le kellett volna bontani az utca falat: amit nagyon helyesen megcsellekedett az építkező, mielőtt évekig várt volna a vitás kérdés eldöntésére.

Ma ez az eset történt Rosen-

berg Edével, a Városi Takarékszövetkezet és Szabó Sándor urak között. De holnap megtörténhetik a többi háztulajdonossal is. Mert hiszen mindennapi eset, hogy a szabálytalan régi vagy új építési vonal miatt hol egyik, hol a másik szomszédnak panaszja lenne — s felháborodik az ember lelke, ha végig tekint az ujonnan épült házakon — amelyek minden terv, előre látás nélkül vannak legtöbb esetben kijelölve.

Kik által? Szakemberek által? De hogy. Ne is beszéljünk erről a valóban faluba illő eljárásról. (Ugy tudjuk, hogy a szolgabírói hivatal ezután kiküldötte által önmaga fogja az utcavonalakat meghatározni, s nem bizza azt az előjáróságra, amit nagyon helyesen tesz. Bár a piac rendszerttel is így tenne. Szerk.)

Tudjuk, hogy a legutóbbi közgyűlésen, épen Söhlya Gyula főjegyző azt indítványozta, hogy hasonló esetek elkerülése, és a város szabályos fejlődése szempontjából csináltassa meg Csongrád község is a szabályozási térképét, mint azt O-Becse község Balaton Gyula dr. főszolgabírói rendeletére most két éve megcsinált és most végtelenül hálás érte a község, látva annak óriási előnyeit.

is Csongrád község képviselőtestülete azért utasította el az indítványt — mivel nem ösmerik a kérdést, tehát drágának találta.

Először is — ez nem kerülne többre 3—4 ezer forintnál: mert nyílt pályázat útján szokták az ilyen munkákat kiadni a mérnök egyesület hivatalos lapjában, nem pedig mint Csépa és Tisza-Sas, meg Csongrád szokta eddig csinálni.

Aztán hogyan lehet drágának mondani a szabályozási térképet? Hiszen pl. Kecskemét városa 3 millió koronát fizetett azért, mert szabályozási térképről évekként ezelőtt nem gondoskodott.

Akkor kijelölték volna a város fejlődésére az utca-vonalakat előzetesen 100 évre. Holott ma milliókat

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basol (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tvegenként 4.— korona.

kell ráfizetni, hogy egyenes utcák legyenek, mert nem tudták, hogy erre és erre a helyre utcavonal jön, tehát ide nem szabad építkezni, hanem ide és ide. Így lassanként 10—20 év alatt ingyen — mert a városi mérnök köteles lett volna ingyen megcsinálni hivatalból — a térképet — hozzá jutott volna egy szép városhoz, egyenes, tágas utcákhoz — holott majd most belekerült 3 millió koronájába a városnak csak az, hogy lebontassa, és kisa-játítsa a rongyos viskókat, amelyeket szabályozási térkép hiánya folytán engedett meg annak idején felépíteni a hatóság.

Az előljárásnak és a város minden okos, előrelátó, törvénytudó emberének szent kötelessége megfelelőben a közgyűlés elutasító, igazán téves határozatát, és intézkedni, hogy ne csak a szabályozási térkép legyen meg, hanem a vasuttól a Zrínyi-utcától, a Szentháromság-térig egy utca nyitassék; a félegyházi-ut sétaut legyen piactérül használva és gondozza, és végre, hogy a piacrendészet, a gyümölcsök, tej, tejfel, zöldség, kenyérvizsgálat ne a rendőrségre legyen csak bízva.

Akkor talán lehet az enélkül is drága piacon nemcsak a kofáknak vásárolni, hanem nekünk is — hivatalnok embereknek.

De erre első követelmény az — hogy a piac legyen arra való helyen, ne pedig egy pocsolya közelében, az országutól és járdától meg távolabb, ahol összekeverve szoronganak halkofák, kenyérsütők, hentesek, gyümölcskolák és vevők ember ember hátán — mint a heringes bordóban a heringek, vagy mint a szentesi ici-pici kispiac.

Pedig itt van az óriási hosszú, széles félegyházi-ut — amelynél szebbet, hetipiac tért Baján, Pécsent, Budapesten, Kolozsvárott, Debrecenben, Zomborban sem láttam — ahol szintén nem egymás nyakára — de egymás mellé állították fel a kofákat végtelen hosszú sorban.

E három kérdésben a kereskedők kérelmet óhajtanak intézni a közgyűléshez.

— **Másfél holdról 594 korona haszon!** Ezt a fényes eredményt Blázik Mihály igazgató földmivelése mutatja, aki az idén a *Mentha crispa* (fodormenta) és *Mentha piperita* (boisos mentha) gyógynövények termesztésével 1½ hold területen tett kísérletet. Termelt neki ugyanis 60 kiló fodormenta (széles) és 300 kiló fodormenta: ezekért kétszeri sarlózással kapott 682 koronát, amelyre szántás, ültetés, 3-szori kapálás és 2-szeri sarlózás, díja 88 korona: így tehát ezt leütve marad tiszta haszon 1½ holdon 594 kor., ami fényes eredmény. Jövőre már nagyobb területen fogja foly-

tatni a földnek ilyen művelését — amelyet pár év múlva gazdáink is utánozni fognak. Amikor ezeket a sorokat írjuk, azt a kérdést intézzük az előljáráshoz: nem látná idejét elérkezettnek a Népsegítő akció terv megindításának! oly célzattal, hogy a felgyői és Pallavicini uradalom községei kapják bérbe az óriási latifundiumokat — ne pedig egyesek. A községek aztán köteleznék magukat, hogy gyógynövény és zöldség konzerv gyárakat, szeszgyárakat, kendergyárakat, cukorgyárakat létesítsenek az óriási területeken — holdanként 594 kor. jövedelmet biztosítva a mai földzsora helyett!

Így csak a 8—10 nagybérlőt hizlalja fel — de ez elpusztítja az egész megye munkásnépét. A két nagy uradalom száz-ezer hold földjét ha így ellátnák a községi bérlét által 15—20 gyárral — ez esetben a birtokok értéke is nőne és a gazdatisztek is megmaradnának.

Ez értelemben lapunk tovább folytatja az akciót és óhajtanók, ha a megyebeli községek jegyzőit szerencsénk lenne egy értekezletre meghívni, amelynek eredményét Novák József uradalmi igazgató urral közölnék, akinek nagyrabecsült jóindulatát több ízben tapasztalni szerencsénk volt s aki az alpar—csongrád—szegedi vonal kiépítése érdekében is a legmelegebb érdeklődést nyilvánította, sőt hozzájárulását megígérte.

Mi erősen hisszük, hogyha nem Simaféle emberek, nem szájhősök utján, de a községi jegyzők hivatalos uton és Novák József igazgató ur előtt ösmert és előtte rokonszenves ember által fogják kérelmezni a községi bérléteket, gyárak alapítása, intenzív gazdálkodás céljából éppen ő benne fogják ügyüknek legjobb pártfogóját találni.

Csak rajta! ne hagyják a községek elaludni a kérdést azzal, mert egy pár szájhősnek bedugják a száját bérléttel.

UJDONSÁGOK.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én délelőtt 10 órakor tartotta a havi rendes ülését, Csató Zsigmond dr. főispán elnöklése mellett. Az ülésnek legnevezetesebb tárgya volt a terjedelmes és kimerítő, minden részletkérdésre a legalaposabban kiterjeszkedő féléves jelentés, mely hangsúlyozza azt, amit a bizottság az előző hasonló jelentéseiben már többszörösen, követelősen is kifejtett, hogy a közigazgatás sikeresebb menete érdekében szükséges volna egy pénzügyigazgatóságot, mint tanfelügyelőséget létesíteni Szentesen. Ezen kívül kimerítően foglalkozik a jelentés a munkás-sztrájkok és szakszervezetek ügyével is.

— **Hogyan gazdagítsuk a dögtiszai halászati jog tulajdonosát?** Csongrádnak a halászatból óriási haszna lenne — ha volna halastava. Lapunk legutolsó számában egy kitűnő eszmét vetett fel Dr. Konc bíró ur. Rajta leszünk, hogy ez ne maradjon csak pusztá szó, hanem megkérjük ezúton a szocialista, a 48-as és a kereskedői kört, hogy kérelmezzék a közgyűlésen az ott elmondott javaslat végrehajtását, vagyis,

hogy az ármentesítő társulatok köteleztesenek a kubik gödrökben visszamaradt halaknak a folyamba való beeresztésére. De még egy nagyobb kérdése az Csongrádnak, hogy a halászati jog ne a grófé legyen. — Meddig fogja még gazdagítani a dög Tisza vizét a város? holott ha ez kiszáradna, akkor a városé lenne a talaj, az őstermőtalaj. Ennek jövedelméből aztán csinálhatna a város alkalmas területen halastavat, amiből szintén óriási haszna lenne. De hát mikor hívják le Zsigmondyt a közgyűlés tagjai, vagy ezzel is várni akarnak, mint a Festetich gróf lehívásával?

— **Nem lesznek ellenőrzési szemlék.**

Mikor a nagy obstrukció leszerelt és megszavazta Tiszának az unjonczásokat, az akkori honvédelmi miniszter kénytelen volt elrendelni, hogy az ellenőrzési szemléket ne tartsák meg, amit azzal indokoltak akkor, hogy ezek úgy is fölöslegesek és semmire sem jók. Az ellenőrzési szemlék azonban az idén is elmaradnak, mert erre nézve Bolgár Ferenc államtitkár, a honvédelmi miniszter helyettese a következő rendeletet intézte az illetékes hatóságokhoz: »Megfelelő további sürgős intézkedés végett értesitem a címet, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének szemléi, a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfölkelés időszakai jelentkezései pedig a jelen rendeletem alapján, a folyó évben nem tartandók meg. A tisztai jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendők.«

— **A gyümölcskereskedés.** A gyümölcs kereskedés érdekében a csongrádi gyümölcskereskedők egy beadványt intéztek a képviselőtestülethez, amelyben azt kérik, hogy adják ki nekik rakodó helyül a csendőrlaktanya melletti egyik üres telek bérletét. Ha ezt megkapnák, ott egy deszka mázsálót építenének. De mi azt hisszük, hogy jobb lenne, ha a mázsabáz mellett faváza közé rakott téglafalakkal építene a város egy rakodó házat, vagy éppen deszkából csinálna egy nyitott csarnokot: akkor ez nagyban előmozdítaná a gyümölcs értékesítést Csongrádon és emelné az árakat.

— **A virilisek összeírása.** A legtöbb adót fizetők névsorát az 1907. évre most állítják össze a törvényhatóságok. Erre vonatkozólag a belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben a pénzügyminiszterrel egyetértőleg felszólítja az adóhivatalokat, hogy az adófizetésekről szóló kimutatást a f. hó 31-ig terjesszék be a törvényhatóságokhoz. Az adófizetések kimutatása tekintetében azonban az idén nagyobb mérvű újítást rendel el a belügyminiszter. Az eddigi gyakorlat — mondja a leirat — melszerint az említett adókimutatást kivétel nélkül a kir. adóhivatalok készítették el, nem mutatkozott megfelelőnek, mert a kir. adóhivataloknak nem volt módjukban az adózókra vonatkozólag kellő adatokat nyújtani. Az adókimutatások beszerzését tehát akképp módosítja a miniszter, hogy a törvényhatósági jogu városokra nézve az illető városi adóhivatal készíti el és küldi meg közvetlenül a törvényhatóság első tisztviselőjének a kimutatásokat, aki ezeket az igazoló

Szeplős arcot, naptól lesütött vagy persenésekkel tele Arcot és kezet hófehérré és üdévé varázsol már 1 tégely **Kamilla-krém.** Ara 1 korona.
Kapható: **Balkányi Lajos** gyógyszerárában Csongrádon. (Szivák-tér.)

választmányhoz köteles áttenni. A virilisek összeírását tehát azonnal megkezdik, mert a miniszter a munkálatok felterjesztésére igen rövid záros határidőt tűzött ki.

— **Szerény kérdés.** A vízvezeték jó gondolat, de hogy a vízvezeteki csövek fölött felhánt földet senki sem tartozik elhordani? azt nem hisszük. Mít szól ehhez az előjárás?

— **Brutális unoka.** Az emberben meghül a vér, ha ilyen brutális eljárásról vesz tudomást, mint amilyen az alábbi eset: Borsos Pál 88 éves csanyteleki aggastyának van egy diszes unokája: Borsos Imre, ki dologtalan természeténél fogva folyton szegény tehetetlen öreg apját zsarolta és kinozta pénzért, illetve örökségért. — A magával is tehetetlen öreg aggastyán alig egy hete, hogy unokájának abbéli erőszakos követelését megtagadta, de megjárta, mert a diszes unoka, aki nem dolgoz, a munkán törte a fejét, hanem azon, hogy lehessen egész nap fényes csizmával, tájték pipával kényelmesen megélni és korcsmázni, öregapjának esett, azt néhányszor arcul ütötte, majd pedig földre teperte, ütötte-verte és csizmáival az öreg tehetetlen rugdosta, aminek végeztével pedig »felgyujtom a házat« felgyujtok mindent »kiabálással elfutott. — Szegény öreg aggastyán pedig vánszorogva ment a csanyteleki m. kir. csendőrséghez, nyájas unokáját feljelentette, a csendőség pedig a teljesített nyomozás során kiderítette az ember panaszának valóságát s egyidejűleg feljelentette az esetet a kir. járásbírósnak, hol bizonyára az ilyen »hálás unoka« megkapja a megérdemelt jutalmat büntetés formában annyival is inkább, mert az orvosi látélet is 20 napon belül gyógyuló sérüléseket állapított meg.

— **Hogyan nevelik az új kereskedői nemzedéket?** Lapunkban egy panaszos cikkelyt küldött be egy szülő, felpanaszolván, hogy a Keresztény fogyasztási szövetség sok boltja közül az egyikben teherhordó és hordár szolgálatokat teljesítettek a tanulókkal. A cikket nem közöltük, hanem az iparhatósági megbízott urakat kérjük fel, hogy előbb győződjenek meg a dologról és aztán intézkedjenek, hogy a tanulók el ne nyomorodjanak — hanem kereskedelmi kiképzést nyerjenek.

— **Méltó kitüntetés.** A Balkányi-féle *Kamilla crême* (Törvényileg védve) a »Londoni Nagy Kiállítás«, amennyiben szeplő, májfoltok, pattanások, az arc és kezek bármilyen bőrhibái és tisztátalanságai ellen a leghatásosabbnak bizonyult, aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve. Egy tévely *Kamilla crême* ára, használati utasítással együtt, 1 korona. Egy darab *Kamilla szappan* ára 50 fillér. Egy doboz *Kamilla hölgypor*, fehér, róza és (barnáknak) crême színben, ára 1 korona. Kapható: *Balkányi Lajos* »Megváltó« gyógyszer-tárában *Csongrádon*, (Szivák-tér), ahol postai megrendelések is, titoktartás mellett, a legpontosabban eszközöltenek.

— **A Divat.** (A Divat Ujság-ból.) Fárdőhelyen és ióversenyen még a legzebe nyári ruha pompázik és mégis csak pár hét választ már el a nehéz kérdéstől, hogy milyen legyen az átmeneti ruha? A nagy szabóműhelyekben folyó előkészületek után ítélve, az őszi divat alakban és anyagban éppen olyan lesz, mint a nyári. A célszerű és nélkülözhetetlen köpenyes ruhának a jövő szezonban is oly nagy szerepe lesz, mint eddig s az átmeneti ruha fogja érvényesíteni. Anyaga

a sötétszínű kelmek, köztük legelő a sötétkék sevio. A most is divatos kilencnapos szoknya nem lesz kizárólag »bokorugró«, hanem nagyon is hajlik az uszályos felé: ismét egyike ama divatszelsőségeknek, mely ma már nem is meglepő, bár kissé furcsa, hogy esős időben hosszú szoknya legyen a divatos. Reméljük, ez az újdonság csak előkészület marad. A hullámos lebbenyéssel dolgozott kabátot kívül még figyelemreméltó a zsákalku, csipőre simuló rövid kabát, [amit azonban nem kell összetéveszteni a boleróval], kettős, vagy hármás vállgallérral, mely világos mellényrész felett egymásra hajlik. Ehhez a mellényhez legdivatosabb az erősen zsinoros velvet, gazdag zseníliahimzéssel vagy elütő panne applikációval. A rövid ujjat, mely a keztyű-fényűzést hozta magával, az őszi divat sem enged el. A bő ráncos, harangalaku esőköpenyek, melyek egyáltalán nem hasonlítanak az utolsó év empirealaku köpenyeihez, szintén hullámos vállgallérral készülnek. Az esti köpenyek nagyon változatosak, világos színben, legtöbbször ezüstszürke vagy halványzöld színűből, fekete díszel. A nyárutói újdonságok közül fel kell említeni a már hűvösebb napokra szánt szürke-fekete csikos »pékínafotából« készült látogatóruha, direktori-alku hosszú kabáttal. A kabátot derékon aranyesatos széles, fekete tafota-öv veszi körül. A hullámos vállgallér alatt himzett fehér selyemlinon mellény látható. Megemlíthetjük még a bőrből készült automobilsapkát, melynek egyben szabott hajtokája a sapka összetartására szolgál, de vissza is gombolható. Az automobilköpeny uralkodó színe a fahéjbarna.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való széküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legelőszérűben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII., Rókk Sziárd-utca 4. számú házában van.

Közgazdaság.

Néhány szó a rétek létesítéséről.

A rét talaja igen apróra, jóformán kertszerűleg készített elő a vetésre, mert a fűmagvak igen aprók s csak a megfelelő kulturállapotban lévő talajon csirázhatnak jól. A talaj előkészítése többféle módon eszközölhető a szerint a mint őszi vagy tavasszal vetünk s védőveteménynyel-e vagy a nélkül. A szerint a mint egyik vagy másik vetési időt választjuk, lényegesen különbözik a talajmivelés módja is. Ha összehasonlítjuk egymással az őszi és tavaszi vetést, azon eredményre jutunk, hogy viszonyaink között a tavaszi vetés sokkal megfelelőbb. Az őszi vetés előnye az, hogy az így létesített rét a következő évben már egy gyenge termést ad, hátrányul pedig az róható fel, hogy bizonytalan a csirázás és így hiányos a kelés, mert a mi éghajlati viszonyaink között őszi a talaj nem bír kellő nedvességgel. Tavasszal ellenben a talaj még sok téli nedvességet tartalmaz s így a csirázás gyors és biztos. Ha a tavaszi vetésre esik választásunk, akkor a talaj úgy készített el, a mint a tavaszi vetemények alá szokásos. Az őszi szántás okvetlenül szükséges, mert máskülömben a talaj porhanyóra és rögmertesre el nem készíthető. Különösen kötöttebb talaju gazdaságokban bír ez nagy fontossággal, mert a kötött talajok tavaszi szántása nagyon silány munkát ad. Rögös talajon pedig a csirázás lassu és egyenlőtlen s szép zárt gyeplétesítése nem lehetséges.

Tavaszi vetés esetén tanácsos lesz a keveréket védőveteménynyel vetni, mert a tavaszi vetés amugy sem szolgáltat az évben termést s így azon földterület semmit

sem jövedelmezne. De nemcsak a jövedelmezőség szempontjából használják a védőveteményt, hanem tényleg védőszerű is, mert védi a fiatal gyeplet az elgyomosodástól és a nap heve ellen is. Védőveteményül a gabonaféléket használják, mert ezek a talajt alig árnyékolják be. Őszi vetés esetén a keverék korán lekerülő vetemények után következzen, hogy így megerősödve mehessen a télbe. Ezen esetben védőveteményre szükség nincsen, mert tavasszal már annyira meg van erősödve a fiatal vetés, hogy azt a gyomoktól nem kell féltetni. A talaj előkészítéséhez tartozik még a trágyázás is. E célra a műtrágyafélék ajánlhatók. A szerint hogy milyen talaju a rét változni fog a műtrágyázás is. Könnyebb talajnemeken a kaint, szuperfoszfát és kénsavas ammoniak, kötöttebb talajokon a szuperfoszfát, humozus területeken pedig a szuperfoszfát és káli (kaint) alkalmazása ajánlható. E célra tanácsos először kisebb területeken trágyázni kísérletképpen.

A trágyázás a vetés évében nem okvetlenül szükséges, sőt tanácsosabb is azt csak a 2-ik 3-ik évben alkalmazni, mert az első években rendszerint elegendő tápanyagot tartalmaz még a talaj.

„N. P. Bowsher Co"-féle Takarmánymalmok örölnek és darálnak mindenféle magvakat, legmegbízhatóbb csövestengeri- és tengericsutka-darálók.

„St. Albans Foundry Imp. Co."-féle Tengeriszár-tépőgépek feldolgozzák a szárt puha és hosszuszálú szénát, mely villával kezelhető és bálókba préselhető.

„Belle City Manufactrg Co.-féle Takarmány- és szecska-vágógépek könnyű járatu és kiváló nagy munkaképességű gépek.

„R. S. Caward"-féle Törzs- és gyökérhúzó-gépek négy nagyságban, munkaképesség, 2 lóval kifejtve, 82—150 lóerőig.

„W. F. Falconer Mictrg Co."-féle amerikai méhkasok, és méhészeti felszerelések.

Képviselője:

TOLNAI ERVIN

Budapest,

VI., Szondy-utca 98/a.

Száraz tengericsutkát vásárol nagyobb tételekben és ajánlatokat kér.

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyálgasodott, étvágytalan és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfamézsörp

sokszor az ártalmatlannak látszó gyöngye köhögés-előjele a vérzés tüdőbajnak.

Senki se várja meg a baj beköszöntését, hanem fojtassa el csirájában, akinél pedig már beállott, pusztítsa el a

Halápi-féle hársfamézsörp

által, mely biztos hatású mellfájás, köhögés, tüdőhurut, meghűlés stb. betegségeknél. Minta-üveg 3 korona, nagy üveg 5 korona.

Készíti az

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, József-körut 64.

Főraktár: *Csongrádon Balkányi Lajos* gyógyszer-tárában.

H Kronsteiner Károly *Bécs III. L. Hauptstrasse 120.*
Cs. k. osztr. szab. Magy. kir. szab.
Homlokzat-festékek.
Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására.
49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.
I kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások,
ugymint zománc, homlokzattfesték, száraz és lapidonfesték, pépnmű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.
Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Meglepő siker:
Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Szeplős arc és szeplős kezek ellen; barna nyak, májfoltok és pörsenések ellen; bőrtrepedés és pattanások ellen; zsiros és izzadt arc bőr ellen; az arc és a kezek bármilyen bőrhibái és tisztátalanságai ellen **leghatásosabb**

a Balkányi-féle **KAMILLA KRÉM** (Törvényileg védve.)

Egy tégely ára I korona.

Zsirtalan és teljesen ártalmatlan.

Számos elismerő levél bizonyítja rögtön szépítő, bámulatos hatását.

Az egyedüli arckenőcs, mely szappan és poudert használata nélkül is biztos hatású.

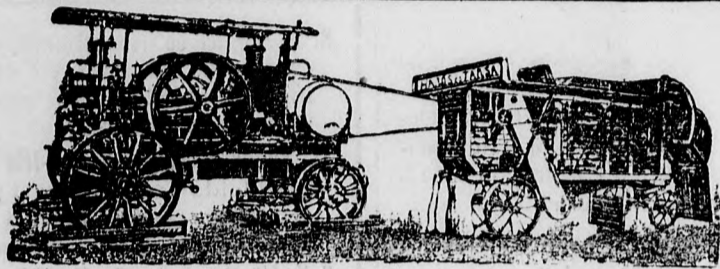
Kapható: **BALKÁNYI LAJOS** a „Meváltóhoz“ címzett gyógyszerárában

CSONGRÁDON (Szivák-tér),

hol postai megrendelések is naponként titoktartás mellett eszközöltnék.

Csak akkor valódi, ha az itt látható törvényes védjeggyel van ellátva.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Benzin- és Szivógáz- M O T O R O K.

Luxus és teherszállító automobilon.

Kitűnő gyártmányok!

BAJÓK ÉS TÁRSA okl. mérnökök motor- és motorjármű vállalata

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

TELEFON 66-69.

Igazán!

segít
nagyszerűen
utólérhetetlenül
rovar irtá-
son.

Kapható Csongrádon:

Bagosi József, Váradi Jakab urak, Schwartz Szidónia urnő üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.

Szentesen:

Schultz István, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szép Károly üzleteiben.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius java-kincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Nálunk szebb, előkelőbb, értékesebb díszművek nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékkul adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1006. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszműveinek hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállításra fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyik remek díszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve.

Rákóczi Album

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszműve lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyes hangulatait, dicsőségét és szenvedélyeit. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. Es meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költésze és izzó muzsikája. A dalnokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több

szinnyomású képen

fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Had feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet illetve, aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Bpest, Andrassy-ut 27.

Előfizetési ár: egy évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 kor., 40 fillér. — Mutatványsságot szívesen küldünk.

Ifj. Zsoldos Ferenc

téglagyárában **Szentesen** mindennemű építkezési-, burkó-járda stb. **téglák**, szabadalmazott **laposcserép** a legjutányosabb áron kaphatók. 5-2

Nyomatott a kiadótulajdonos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1906.